

Les larves de libellules de Paul-André Robert | Die Libellenlarven von Paul-André Robert

L'Oeuvre d'une vie | sein Lebenswerk

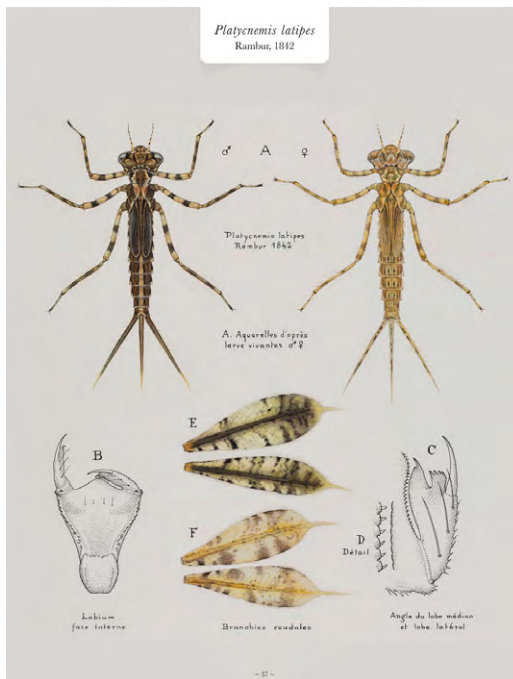
Christophe Brochard (coördinatie). KNNV Publishing. 2018.

ISBN: 9789050116831. Tweetalig (Frans en Duits). Hardcover, 320 pp. Prijs € 89.95.

Geert De Knijf

Paul-André Robert (1901-1977) was een Zwitserse kunstenaar en natuurkenner. In Europa is Robert vooral bekend door zijn boek 'Les Libellules' dat in 1958 in het Frans verscheen en in 1959 in het Duits. Minder bekend is het feit dat Robert op zestienjarige leeftijd aan een monumentale monografie over Europese libellenlarven begon te werken. Het maken van het manuscript, dat zowel teksten als illustraties bevat, nam het grootste deel van zijn leven in beslag en was ten tijde van zijn overlijden niet voltooid. Onder coördinatie van Christophe Brochard werd er door een internationaal team samengewerkt om deze teksten en illustraties alsnog te publiceren. Omdat niet alles meer wetenschappelijk correct was, onder meer de taxonomie en de determinatiecriteria, lag het niet voor de hand om deze originele teksten zo

te publiceren of aan te passen na de dood van de auteur. In de plaats daarvan werd er gekozen om dit originele manuscript met prachtige tekeningen te laten voorafgaan door een zeer uitgebreide inleiding van meer dan 40 pagina's. In de eerste bijdrage beschrijven de drie kinderen, die ondertussen ook al ruim de 80 jaar voorbij zijn, hun herinneringen aan hun vader Paul-André en in het bijzonder aan de vijver bij hun woning in Zwitserland. In het volgende deel wordt de collectie van de Stichting Robert besproken en het belang van collecties voor wetenschappelijk onderzoek. Vervolgens wordt telkens het belang besproken van Robert voor achtereenvolgens Zwitserland, Frankrijk, Duitsland en Groot-Brittannië. De volgende bijdrage gaat over de kruisbestuiving van de kunst en de wetenschap. Net als zijn vader legt Paul-André zich toe op het schilderen van de natuur en hoe zaken er werkelijk uitzien. Al op de leeftijd van 14 jaar schildert hij een waarheidsgetrouwe aquarel van de larve van de Gewone bronlibel waarop alle kenmerken van de soort zijn waar te nemen. Kenmerkend voor zijn werk zijn de heel verfijnde en precieze detaillering van zijn tekeningen en aquarellen, grote aandacht voor de determinatiekenmerken en een perfecte weergave van de verhouding van de larven en de adulten. In een volgend deel wordt er ingegaan op het niet meer geldig zijn van een aantal ondersoorten zoals *Cordulegaster boltonii immaculifrons*, waarvan men toen uitging dat dit een goede ondersoort was, maar die nu gewoon als variatie van *Cordulegaster boltonii* wordt beschouwd. En ten slotte worden een aantal praktische tips gegeven om larven en larvenhuidjes te zoeken, om larven op te kweken uit het eistadium, hoe larven best onderzocht worden met de microscoop en hoe ze kunnen verstuurd worden met de post (ook levende larven!), en dit deel wordt afgesloten met een

uitleg over terminologie van begrippen.

Elk van de 107 soorten en 6 ondersoorten worden zoals Robert ze oorspronkelijk had neergeschreven, gepresenteerd over twee volle pagina's, met links de tekst in het Frans

en het Duits en rechts de sublieme aquarellen en lijntekeningen. De 107 aquarellillustraties worden allemaal in hun oorspronkelijke grootte weergegeven en zijn van een ongeëvenaarde schoonheid en wetenschappelijke precisie. Nadien volgt de originele determinatiesleutel zoals door Robert werd opgesteld, waaraan niets werd veranderd, en om af te sluiten zijn er nog tientallen aquarellen en lijntekeningen die mooi weergeven hoe er door hem werd tewerk gegaan.

Dit is een schitterend boek dat op een unieke manier wetenschap en kunst combineert en daardoor zowel de natuur- als de kunstliefhebber zal interesseren. Door de heel verzorgde afwerking, drukwerk en papierkwaliteit is dit gerust een boek dat je op jouw salontafel kan leggen. Paul-André Robert heeft hier niet minder dan 50 jaar aan gewerkt en het zou heel jammer zijn geweest indien dit allemaal in een lade was blijven liggen en nooit toegankelijk gemaakt voor een breder publiek. Het is dan ook de verdienste van Christophe Brochard, maar ook van Hansruedi Wildermuth, dat dit boek uiteindelijk na zoveel jaren toch is gepubliceerd. Ondanks de vrij hoge prijs een absolute aanrader om in huis te halen!

